

Ελλάδα, βαμβακοπαραγωγή & παγκόσμια αγορά βάμβακος (B')

/ [Πεμπτούσια](#)

Το βαμβάκι στη χώρα μας αντιπροσωπεύει το 8% της αγροτικής παραγωγής. Περί τους 70.000 αγρότες απασχολεί η καλλιέργεια. Πέντε κύριες εκκοκκιστικές επιχειρήσεις επεξεργάζονται το 60% του παραγόμενου σύσπορου προϊόντος. Η έκταση, οι αποδόσεις και η παραγωγή δοκιμάστηκαν από σημαντική πτώση το 2006, με την εφαρμογή της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) για το βαμβάκι.

Μετά το εμπορικό έτος 2009/2010, που χαρακτηρίζεται από χαμηλή παραγωγή, κακή ποιότητα, αθετήσεις υποχρεώσεων και προβλήματα διάθεσης, η ελληνική βαμβακοπαραγωγή παλεύει να ανακάμψει, να ξανακερδίσει την αξιοπιστία της και τη θέση της στις αγορές. Κατά το εμπορικό έτος 2011/12 η παραγωγή ήταν καλή και αυξημένη κατά 42% από την προηγούμενη χρονιά, λόγω αύξησης των εκτάσεων και αποτελεσματικής φυτοπροστασίας, παρά τα προβλήματα που προκάλεσαν οι βροχές την περίοδο της σποράς και οδήγησαν σε επανασπορές. Τελευταία οι παραγωγοί αποζημιώνονται από κατάλληλες θερμοκρασίες τον Αύγουστο και το Σεπτέμβριο, ώστε να συγκομίζουν καλές σοδειές. Πρέπει να σημειώσουμε ότι με επίκεντρο το θεσσαλικό κάμπο, αλλά και μέχρι τη Θεσσαλονίκη και τον Έβρο, το βαμβάκι πλήττεται για τρεις συνεχείς χρονιές από

το πράσινο σκουλήκι, ενώ το κόστος των ψεκασμών για την προστασία των φυτών δεν μπορεί να καλυφθεί με την αναμενόμενη πρόσοδο. Εντομολογικές προσβολές (τετράνυχος πράσινο σκουλήκι κ.λπ.) και γενικώς βιολογικά αίτια παραμένουν ακόμα «αίτια μη καλυπτόμενα από τον Κανονισμό Ασφάλισης ΕΛΓΑ». Οι Έλληνες βαμβακοπαραγωγοί περιμένουν οι πρόσφατες δεσμεύσεις του υπουργείου Γεωργίας να υλοποιηθούν, ώστε οι ζημιές που πληρώνει ο ΕΛΓΑ για καταστροφές που αποδίδονται σε βιολογικούς παράγοντες να γίνουν επιλέξιμες.

Αβεβαιότητα

Εν μέσω κρίσης και δυσκολίας χρηματοδότησης του κλάδου έχει δημιουργηθεί μεγάλη επικινδυνότητα και αβεβαιότητα, από το στάδιο της καλλιέργειας μέχρι την εμπορία του ελληνικού βαμβακιού. Οι Έλληνες εκκοκκιστές για πρώτη φορά αντιμετωπίζουν τεράστιες δυσκολίες λόγω μη διάθεσης κεφαλαίων κίνησης, γεγονός που δεν βοηθά στη χρονικά «κατάλληλη» πώληση του προϊόντος, αν και οι διεθνείς τιμές είναι γύρω στο 1 δολ./λίβρα. Χωρίς τραπεζική βοήθεια πολλά εκκοκκιστήρια και συνεταιρισμοί αδυνατούν να κρατήσουν τα προϊόντα μέχρις ότου οι διεθνείς τιμές βελτιώνονται συνεχώς, π.χ., μέχρι τον Ιανουάριο και έως τα μέσα Μαρτίου.

Το δε θέμα επιβίωσης των συνεταιριστικών οργανώσεων και όσων διαθέτουν εκκοκκιστήρια σε λειτουργική κατάσταση παραμένει ανοιχτό, όταν ο παλιός και εύκολος δανεισμός, πολ- λάκις με την εγγύηση του Δημοσίου ή με επιδοτούμενα επιτόκια και χωρίς εμπράγματα διασφαλίσεις, αποτελεί πλέον παρελθόν. Επιπλέον, ξένο ι αγοραστές που υπέστησαν τις συνέπειες από την αθέτηση συμφωνιών στρέφονται σε λιγότερο επώνυμους και πιο αξιόπιστους Έλληνες προμηθευτές, απομονώνοντας τους αναξιόπιστους. Γενικώς, οι Έλληνες εκκοκκιστές δεν προχωρούν σε συμβόλαια με τους βαμβακοπαραγωγούς, αλλά ανταγωνίζονται μεταξύ τους για το ποιος θα συγκεντρώσει την περισσότερη και καλύτερη ποσότητα παραγωγής, ενίοτε καπαρώνοντας σοδειές με προκαταβολές. Οι τιμές παραγωγού (σύσπορου) μπορούν να εκκινήσουν με 0,40 ευρώ/κιλό στην αρχή της συγκομιδής και να φτάσουν και το 0,90 ευρώ/κιλό στα μέσα Νοεμβρίου, ανάλογα με τη χρονιά, τουλάχιστον με τα δεδομένα του 2012.

Το βαμβάκι μπορεί να αποτελέσει χρυσοφόρο προϊόν για την Ελλάδα όταν καταφέρει να συνδυάσει τα εξής:

- Την ακριβή ζωνοποίηση της καλλιέργειας βάμβακος (ορθή χωροταξική κατανομή).
- Την ενίσχυση της έρευνας με «ανασύσταση» του Ινστιτούτου Βάμβακος.
- Τη συμβολαιακή καλλιέργεια, την προώθηση της βιολογικής καλλιέργειας και

την επιλογή ' των καταλληλότερων συμβατικών ποικιλιών „ (οικολογικό βαμβάκι κ.λπ.).

- Την εξεύρεση τρόπου διασφάλισης κεφαλαίων κίνησης μέσα από ένα ειδικά σχεδιασμένο λειτουργικό πλαίσιο για παραγωγούς και μεταποιητές (μέσα από ομάδες παραγωγών, αναδασμό optimum χρήση μηχανολογικού εξοπλισμού και καινοτόμων καλλιεργητικών πρακτικών).
- Το άριστο γενετικό υλικό από 100% πιστοποιημένο σπόρο.
- Αυστηρούς ελέγχους για τη νόθευση και το παραεμπόριο σπόρων.
- Την όλο και μεγαλύτερη στόχευση στην ομοιογένεια του τελικού προϊόντος
- Την υιοθέτηση της πιστοποιημένης μπάλας ανώτερων ποιοτικών χαρακτηριστικών.
- Σύγχρονες γεωργικές πρακτικές ακριβείας με παρουσία εκπαιδευμένων για το σκοπό γεωπονικών εφαρμογών.
- Την άμεση εξεύρεση τρόπων ασφάλισης της σοδειάς από βιολογικά αίτια (ΕΛΓΑ).
- Την επιστημονική καθοδήγηση για εφαρμογές κατάλληλης αμειψισποράς, περιβαλλοντικούς, παραγωγικούς και εισοδηματικούς λόγους (με εξασφάλιση παράλληλου εισοδήματος από ενδιάμεσες καλλιέργειες και εναλλακτικές χρήσεις γης).
- Τις τεχνικές εξοικονόμησης νερού μέσα από αρδεύσεις αυτόματου ελέγχου.
- Σωστό μάρκετινγκ και προώθηση του ελληνικού βαμβακιού στις διεθνείς αγορές, λαμβάνοντας υπόψη τις άριστες συνθήκες παραγωγής του στο ελληνικό έδαφος (πιθανή ανασύσταση ενός Οργανισμού Βάμβακος στην ίδια στέγη με το ΥΠΑΑΤ, αλλά με καθαρά εμπορικούς στόχους προώθησης και προβολής του προϊόντος).

Εναλλακτικά, ιδιωτικά και ανεξάρτητα, ο παραγωγικός, εμπορικός και μεταποιητικός κόσμος που ζει από το βαμβάκι θα μπορούσε να συστήσει Εθνικό Συμβούλιο Βάμβακος, με στόχο την προώθηση του προϊόντος στις εγχώριες, κυρίως τις ξένες αγορές, απαλλαγμένο από συνδικαλιστικές, συντεχνιακές-συνεταιριστικές πρακτικές και νοοτροπίες του παρελθόντος.

Μια συκοφαντική δυσφήμιση που «συντηρείται»

Το ελληνικό βαμβάκι έχει αφενός υποστεί πολλαπλά χτυπήματα από τις αναμορφωμένες ΚΑΠ και αφετέρου δέχεται και πυρά «εκ των έσω», με πολλούς αναλυτές να τα θεωρούν άδικο και επιζήμια για την ελληνική αγροτική οικονομία. Είναι ελάχιστοι οι υποστηρικτές της καλλιέργειας που επιχειρηματολογούν (σε επιστημονική βάση) και δυστυχώς αναρίθμητοι οι καταγγέλλοντες, συνήθως άνθρωποι που δεν έχουν απολύτως καμία γεωπονική παιδεία ή γνώση και

μεταδίδουν «ελαφρά τη καρδία» αβάσιμες πληροφορίες. Οι τελευταίοι επιστρατεύουν μία άποψη περί «οικολογικής καταστροφής» που προκαλεί η καλλιέργεια στη χώρα μας, αγνοώντας -αλλά και θλιβερά παραβλέποντας- τις πραγματικές και πολλαπλάσιες καταστροφές στο φυσικό μας περιβάλλον από άλλα σοβαρότερα αίτια. Όλα αυτά ακούγονται κατά συρροή (συχνά και από πολιτικά στόματα), ενώ οι πάντες προτιμούν να επιχειρηματολογούν (συνήθως αόριστα και συγκεχυμένα) υπέρ κάποιων νέων καλλιεργειών, αδοκίμαστων, αμφιβόλου αποδοχής από τις αγορές, αμφισβητούμενων αποδόσεων και μεγεθών αγροτικού εισοδήματος, όταν μάλιστα ο ανταγωνισμός από χώρες οι οποίες τις υιοθέτησαν εδώ και χρόνια ως «ενδημικές» και δικές τους είναι αμείλικτος.

Δεν υπάρχουν σοβαρές και δημοσιευμένες μελέτες ή έρευνες σε έγκυρα επιστημονικά έντυπα που πιστοποιούν το επιχείρημα ότι το βαμβάκι βλάπτει το περιβάλλον περισσότερο από άλλες καθημερινές δραστηριότητες στην πόλη και στην ύπαιθρο. Δεν υπάρχουν μελέτες που στοιχειοθετούν «περιβαλλοντικές ζημιές», άρα και συγκεκριμένο υπόβαθρο σύνθεσης περιβαλλοντικών μέτρων για μία ή περισσότερες γεωγραφικές περιοχές της χώρας, με παράλληλο θεσμικό πλαίσιο «δράσεων πρόληψης». Μόνο συγκριτικές μελέτες μεταξύ τριών ή τεσσάρων καλλιεργειών π.χ., βαμβακιού, καλαμποκιού, τεύτλων και βιομηχανικής ντομάτας μπορούν να προσφέρουν εγκυρότητα. Παράμετροι όπως το υδροβόρο της κάθε καλλιέργειας, το λιπασματοβόρο, τα φορτία χημικών εισροών φυτοπροστασίας, η διάβρωση γόνιμου εδάφους, η αλλοίωση ποιοτική και ποσοτική του υδροφόρου ορίζοντα κ.λπ., εφόσον ποσοτικοποιηθούν και αξιολογηθούν, θα μπορούσαν να αποτελέσουν βάση συζήτησης. Το καλαμπόκι, π.χ., είναι τρεις φορές πιο υδροβόρο από το βαμβάκι.

Παρατήρηση: Το παρόν άρθρο δημοσιεύεται με τη συνεργασία της οικονομικής και αγροτικής εφημερίδας "ΠΑΡΑΓΩΓΗ" (κυκλοφορεί στα περίπτερα κάθε [Σάββατο](#)), <http://www.paragogi.net>